

ROZHODNUTIE

Odvolací disciplinárny senát, v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Ševčoviča, a členov Mgr. Igora Schweizera, JUDr. Ivana Syrového, PhD., JUDr. Dagmar Valockej a JUDr. Dany Wänkeovej, v disciplinárnej veci vedenej proti JUDr. L. A., sudkyňi Okresného súdu X, na verejnom zasadnutí konanom 30. mája 2019 v Bratislave o odvolaní navrhovateľky - verejnej ochrankyne práv proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu z 9. apríla 2018, sp. zn. 5Ds/4/2017, takto

r o z h o d o l

Podľa § 131 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov odvolanie navrhovateľky zamietá a priznáva JUDr. A. nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozhodnutím Disciplinárny senát podľa § 129 ods. 3 zákona o sudcoch a príseďiacich oslobodil JUDr. L. A. spod návrhu na začatie disciplinárneho konania podaného verejnou ochrankyňou práv, doručenom 13. októbra 2017, pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. b) zákona o sudcoch a príseďiacich na skutkovom základe, že

ako zákonná sudkyňa v konaní vedenom na Okresnom súde X, pod sp. zn. 36C 461/2009 sa na verejných súdnych pojednávaniach, ktoré sa konali dňa 6. júna 2016 a 21. februára 2017 vyjadřila o strane konania nasledovným spôsobom. Na súdnom pojednávaní dňa 6. júna 2016 sudkyňa na adresu strany súdneho konania uviedla:

„Ideme sa dohodnúť, podali ste tento, sťažnosť na Ústavný súd, ja tu každý mesiac dávam správu, vy si myslíte, že nemám čo robiť?“

„Vy si myslíte, že ja nemám čo robiť? Ja sa Vás spýtam. Normálne sa s Vami rozprávam. Chceme sa dohodnúť. Na mňa padli určité obvinenia, že si nerobím prácu, tak akoby som mala. Dostali ste 2000 euro. Buďte taký láskavý. Však Ústavný súd tak rozhoduje jak rozhoduje. To je jedno. To je jedno, ja sa k tomu vyjadrovať nebudem. Nebudeme tuná robiť nejaké obštrukcie.“

Na súdnom pojednávaní dňa 21. 02.2017 sudkyňa smerom k strane súdneho konania uviedla tiež:

„Neverím Vám. Je mi jedno či mi klamete. Toto, vy sa s tým musíte vysporiadať ako človek, ako človek, mali by ste si sadnúť do svojho svedomia a povedať si, kde nastala chyba vo vašom manželstve, čoho som sa dopustil, odišiel som ako zbabelec a tak ďalej.“

„Ale ja si môžem hodnotiť. Je to tak, ja som čítala, ja som včera čítala spisy asi 3-krát, áno odišiel ako zbabelec, dopustil sa nevery, odišiel ako zbabelec, nič nepovedal žalovanej a tak ďalej. Toto nie je konanie človeka voči človeku, s ktorým žil 21 rokov. Jednoducho priznám si vinu a idem za tým, a jednoducho preto si myslím, že mali by ste sa nad tým zamyslieť. Vy najlepšie viete, čo ste za 20 rokov v manželstve, kto sa ako previnil. Ja netvrdím, že ste nerobil, to nehovorí ani žalovaná aby ste sa prácami nepodieľal na pracovnom dome. To v žiadnom prípade.“

„Nebudeme, toto je moje hodnotenie. Buďte taký láskavý, ani sa k tomu nevyjadrujte. Ja Vám vravím tak, že mali by ste si vstúpiť do svedomia. Ja ruku dám do ohňa za to, že ste finančné prostriedky, ktoré ste zarábal, neviem koľko peňazí, 20 000 korún alebo koľko v tom čase, vynakladal na tento rodinný dom. Dobre, nebolo to preukázané, nevieme to preukázať. Ale určite, takže to je tak. Zatiaľ budem protokolovať porozmýšľajte, či uzatvárate zmier, ináč budeme odročovať na vyhlásenie rozhodnutia, dobre?“

keďže disciplinárny senát došiel k záveru, že sudkyňa sa disciplinárneho previnenia nedopustila.

Podľa § 129 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie navrhovateľka - verejná ochrankyňa práv v ktorom dôvodila, že súhlasí so záverom disciplinárneho senátu, že skutkový stav bol spoľahlivo zistený a neexistujú rozpory o jeho priebehu. Nesúhlasí však so záverom, že disciplinárny senát skutok nevyvodil ako disciplinárne previnenie a uzavrel, že výroky sudkyne neboli spôsobilé, vzhľadom na ich rozsah a intenzitu, resp. závažnosť v celom

kontexte narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov.

Namietala, že nesúhlasí s tvrdením disciplinárneho senátu, že vyjadrenia sudkyne neboli dehonestujúce alebo neúctivé, pretože minimálne oslovenie sporovej strany slovom zbabelcom tieto atribúty bezpochyby napĺňa. Disciplinárny senát pri hľadaní hranice, ktorá oddeľuje také konanie, ktorého závažnosť je nepatrná, od konania, ktoré je možné považovať za disciplinárne previnenie, túto stanovil tak, že na to, aby mohol byť sudca za svoje konanie disciplinárne zodpovedný, musí byť pri svojom správaní vulgárny alebo agresívny. Teda nestačí, aby sudca svojim nevhodným správaním vyvolal pochybnosti o svojej nezávislosti, nestrannosti a spravodlivosti, pochybnosti o vážnosti a dôstojnosti sudcovskej funkcie tak, ako bol súdom ustálený skutkový stav. Toto rozhodnutie môže byť referenčným rámcom pri ďalšom rozhodovaní disciplinárnych senátov v podobných prípadoch, preto považuje za mimoriadne dôležité, aby disciplinárny senát určeniu hranice disciplinárnej zodpovednosti venoval náležitú pozornosť a svoje rozhodnutie presvedčivo odôvodnil. Disciplinárne stíhaná sudkyňa svojimi výrokmí adresovanými sporovej strane dosiahla takú mieru nevhodného správania, ktoré je nutné považovať za disciplinárne previnenie. Uvedené platí predovšetkým z toho dôvodu, že v opačnom prípade by sa malo za ustálené, že také správanie sudcu, ktoré nie je vulgárne a agresívne, je akceptovateľné, aj keď je nevhodné, pretože zaň sudca nenesie žiadnu zodpovednosť.

Skutočnosť, že nebolo preukázané spôsobenie ujmy na právach účastníka konania v dôsledku vyjadrení sudkyne, resp. vyjadrenia nemali vplyv na pojednávanie a rozhodnutie, nie je rozhodujúce vo vzťahu k tomu, či skutok je možné kvalifikovať ako disciplinárne previnenie. Podľa zásad prijatých judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná. Odvolateľka preto spomenula, že sudkyňa na pojednávaní vyjadrovala také názory, ktoré nekorešpondovali s vykonaným dokazovaním a snažila sa sporovú stranu presvedčiť, aby pristúpila ma zmier, ktorý by bol zjavne v rozpore s dôkaznou situáciou („Ja ruku dám do ohňa, že ste finančné prostriedky...vynakladal na tento dom“). To, že sudkyňa vzápätí uviedla, že to nie je preukázané, nič nemení na tom, že vyjadrenie názoru v rozpore s dôkaznou situáciou môže a aj vyvolalo pochybnosti o spravodlivom rozhodovaní a nestrannosti sudkyne. Tvrdenie disciplinárneho senátu, že konanie sudkyne možno považovať za výnimku v konaní, že to bolo ojedinelé konanie a trvalo len niekoľko minút, nepovažuje za relevantné vo vzťahu k posudzovaniu otázky, či je skutok disciplinárnym

previnením. Nevhodné správanie sudkyne počas pojednávania môže spôsobiť nedôveru sporovej stany v jej nestrannosť a táto nedôvera môže trvať až do súdneho konania, aj keď v ďalšom priebehu konania sa už sudkyňa správa profesionálne. Nie je možné vyvodit' záver, že stíhaná osoba nie je trestne zodpovedná za čin, ktorého spáchanie trvalo krátku dobu a po celý zvyšok času bol páchatel' bezúhonný. Ak súd zistil, že skutok, ktorý je predmetom disciplinárneho konania, bol v konaní sudkyne ojedinelý, malo sa to prejavit' vo výroku o disciplinárnom opatrení tak, ako sa v trestnom konaní prejaví doterajšie vedenie riadneho života páchatel'a vo výroku o treste. Rovnako skutočnosť, že sa jedná o dlhoročnú sudkyňu s veľmi pozitívnym hodnotením, nemá vplyv na klasifikáciu samotného skutku odvolacím senátom.

Odvolateľka ďalej uviedla, že je presvedčená, že tieto dôvody sú natoľko relevantné, že ich zohľadnenie má zásadný vplyv na kvalifikáciu skutku, kvôli ktorému je sudkyňa disciplinárne stíhaná a tento skutok je nutné posúdiť ako disciplinárne previnenie. Stotožňuje sa s disciplinárnym senátom v tom, že existujú viaceré skutočnosti, ktoré je pri posudzovaní závažnosti tohto skutku potrebné pričítať v prospech sudkyne, preto zotráva na názore, že dostačujúcim disciplinárnym opatrením bude napomenutie.

Navrhla preto, aby odvolací disciplinárny senát zrušil odvolaním napadnuté rozhodnutie a sám rozhodol tak, že uzná JUDr. L. A. za vinnú zo spáchania disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. b) zákona o sudcoch a uloží jej disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch a prísediacich – napomenutie.

K odvolaniu navrhovateľky sa vyjadrila disciplinárne stíhaná sudkyňa JUDr. L. A. prostredníctvom svojho obhajcu tak, že napadnuté rozhodnutie považuje za zákonné, presvedčivo odvodnené a založené na správnom právnom posúdení veci a navrhla odvolanie ako nedôvodne zamietnuť. Súčasne si uplatnila právo na náhradu trov odvolacieho disciplinárneho konania.

Odvolací disciplinárny senát na podklade podaného odvolania dňa 30. 05. 2019 na verejnom zasadnutí preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého prvostupňového rozhodnutia, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, a na základe toho, bolo odvolanie verejnej ochrankyne práv zamietnuté.

Preskúmaním obsahu spisového materiálu odvolací disciplinárny senát zistil, že prvostupňový disciplinárny senát postupoval správne a v súlade so zákonom a v celom rozsahu sa stotožňuje s rozhodnutím disciplinárneho senátu z 9. apríla 2018.

Podľa názoru odvolacieho disciplinárneho senátu, nemožno uznať sudkyňu JUDr. L. A. vinnou z disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. b) zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov, nakoľko skutok, ktorý sa jej kládol za vinu sa síce stal, avšak nenapĺňa znaky disciplinárneho previnenia.

Odvolací senát sa absolútne stotožňuje s vyhodnotením všetkých skutočností a názorom disciplinárneho senátu, ktorý konštatuje, že dotknuté výroky na pojednávaniach nenapĺňali z hľadiska rozsahu a intenzity potrebnú mieru závažnosti, aby bolo možné kvalifikovať konanie sudkyne ako disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. b) zákona č. 385/2000 Z.z., či iného ustanovenia.

Je pravdou, že JUDr. A. na pojednávaní 6. júna 2016 vyjadrila názor na Ústavný súd, keď uviedla, že tento rozhoduje tak, ako rozhoduje a tiež uviedla, že podáva správu ohľadne dotknutej veci (čo je v zásade konštatovaním sudkyne). Je tiež pravdou, že na ďalšom pojednávaní (22. februára 2017) sa na adresu strany konania - účastníka konania vyjadrila, že je zbabelec, resp. sa vyjadrovala k dôkaznej situácii, ktoré však (ako konštatoval aj disciplinárny senát) nemal vplyv na pojednávanie a rozhodnutie vo veci.

V oboch prípadoch možno súhlasiť, že ide o nevhodné a nežiadúce výroky, pretože sudca sa pri prejednávaní veci nemá „nechať uniesť“ a emotívne vyjadrovať svoje názory, či už na osoby účastníkov konania, ich morálne či charakterové vlastnosti, a tiež vyjadrovať stanoviská a názory, čo môže mať vplyv na jeho nezávislosť, nestrannosť a spravodlivosť. Je však jednoznačné, že vo výrokoch sudkyne nemožno vidieť dehonestujúce, či neúctivé vyjadrenie, ktoré by malo vulgárny, či expresívny charakter. Napriek tomu, že vyjadrenia neboli vhodné – správne ustálil disciplinárny senát, že z hľadiska rozsahu a intenzity nenaplnili potrebnú mieru závažnosti tak, aby bolo možné konanie sudkyne kvalifikovať ako disciplinárne previnenie. Výroky v podstate boli konštatovaním stavu tak, ako ho vnímala sudkyňa a tvorili skutočne len nepatrnú časť rozsiahleho pojednávania. Zo zvukového záznamu vyplynula situácia, ktorá bola na pojednávaní a je zrejmé, že vo zvyšnej časti pojednávania neboli zo strany účastníkov voči sudkyňi žiadne výhrady.

Preto v danom prípade – napriek tomu, že bolo dokázané, že skutok tak, ako je uvedený vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia sa stal, formálne napĺňa znaky disciplinárneho previnenia – s ohľadom na ich intenzitu, rozsah a závažnosť – nenarušili

vážnosť a dôstojnosť funkcie sudkyne, a nedosahovali takú mieru, aby ohrozili dôveru v nezávislé, nestanné a spravodlivé rozhodovanie súdov.

V ďalšom odvolací súd odkazuje na správne a vyčerpávajúce dôvody rozhodnutia disciplinárneho senátu. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a taktiež vzhľadom na okolnosti prípadu, pri konštatovaní správnosti rozhodnutia disciplinárneho senátu, odvolací disciplinárny senát rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku.

Odvolací senát priznal JUDr. A. nárok na náhradu trov konania o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 30.05.2019

JUDr. František Š e v č o v i č, v. r.
predseda odvolacieho disciplinárneho senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Mgr. Zuzana Dimmelová